

Návrh organizačních změn

Na základě úkolu, uloženého ředitele Radou Ústavu pro studium totalitních režimů (dále jen Ústav) na zasedáních ze dne 2. 7. a 24. 9. 2013, týkajícího se nápravy nevyhovujícího právního stavu ve vztahu k elektronickým evidencím a digitalizaci, uvádím následující:

I. VÝCHOZÍ DOKUMENTY

1. Zákon č. 181/1007 Sb. o Ústavu pro studium totalitních režimů a o Archivu bezpečnostních složek a o změně některých zákonů v platném znění (dále jen zákon o Ústavu);
2. Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě v platném znění (dále jen archivní zákon);
3. Zákon č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů v platném znění (dále jen zákon o ochraně osobních údajů);
4. Zápis o společném užívání elektronické evidence, včetně digitálních kopií evidenčních pomůcek (naskenované registrační a archivní protokoly, kartotéky) ze dne 15. 2. 2008 – (dále jen Zápis);
5. Realizační smlouva o využívání infrastruktury informačních a komunikačních technologií a o technickém a organizačním zabezpečení osobních údajů mezi Ústavem a Archivem ze dne 26. 4. 2011 (dále jen REALIZAČNÍ SMLOUVA);
6. Zpráva společné pracovní skupiny Ústavu a Archivu bezpečnostních složek (dále jen Archiv) čj. ABS 3920/2013 R;
7. Závěrečné Stanovisko AKV (Asociace pro rozvoj kolektivního vyjednávání a pracovních vztahů) k delimitaci – čj. USTR 1140/2013 (dále jen Stanovisko);
8. Směrnice ředitele Ústavu o spolupráci při převodu dokumentů a archiválií do elektronické podoby a jejich ukládání ze 4. 11. 2011 (čj. USTR 688/2011).

II. VÝCHODISKA

1. Na základě Zápisu předal Archiv Ústavu dne 15. 2. 2008 elektronické evidence, včetně digitálních kopií evidenčních pomůcek (naskenované registrační a archivní protokoly, kartotéky) – dále jen evidence.

2. S uvedenými evidencemi dle zákona o Ústavu (ustanovení § 14 odst. 1). je však příslušný hospodařit Archiv. Ústav nemá oprávnění nakládat s tímto majetkem – zákon o Ústavu v ustanovení § 4 taxativně definuje, které činnosti náleží do gesce Ústavu, a je třeba mít na paměti **obecné pravidlo státní správy, že co není dovoleno, je zakázáno**. Předmětný majetek obsahuje osobní údaje dle § 4 zákona o ochraně osobních údajů, jejichž správcem je Archiv (§ 5 odst. písm. g). Ústav de facto zpracovává osobní údaje podle čl. 3 Zápisu. Jako právní důvod tohoto zpracovávání je v zápise uvedeno ustanovení § 12 odst. 2 zákona o Ústavu – toto ustanovení nicméně představuje pouze odpovědnost ředitele Archivu řediteli Ústavu. Archiv je však autonomní institucí, jejíž činnost je vymezena zákony (zejména výše uvedenými zákony o Ústavu a o archivnictví).

3. Ústav bezplatně realizuje **technický rozvoj a aktualizaci datové báze evidencí** – čl. V/3 REALIZAČNÍ SMLOUVY ze dne 26. 4. 2011, a tím nakládá s osobními údaji, k čemuž nemá právní titul (viz. ust. § 4 zákona o Ústavu). Ústav je dle REALIZAČNÍ SMLOUVY správcem osobních údajů ve smyslu zákona o ochraně osobních údajů, se kterými je oprávněn hospodařit (čl. VII/2). Oprávnění Ústavu je ale definováno § 4 zákona o Ústavu – správa **evidencí v tomto výčtu není uvedena**.

4. Ve výše uvedené REALIZAČNÍ SMLOUVĚ je uvedeno, že Ústav a Archiv jsou „zpracovateli těch osobních údajů, s nimiž má druhá smluvní strana oprávnění hospodařit. Na základě této smlouvy se Ústav a Archiv navzájem zmocňují ke zpracovávání osobních údajů.“ – čl. VII/3 REALIZAČNÍ SMLOUVY. **K tomuto vzájemnému zmocnění však neexistuje právní titul v podobě právního předpisu**. Zmocnění není uskutečněno ani smlouvou o zpracovávání osobních údajů podle ustanovení § 6 zákona o ochraně osobních údajů. (realizační smlouva neuvádí rozsah, účel, dobu trvání a zejména záruky o technickém a organizačním zabezpečení ochrany osobních údajů).

5. Jak vyplývá z právního Stanoviska AKV: v žádném právním předpise nebyla právní opora pro postup, na jehož základě předal Archiv Ústavu dne 15. 2. 2008 archivní dokumenty k jejich dalšímu zpracování a digitalizaci. Ze zákona o Ústavu vyplývá, že tato činnost přísluší Archivu (ust. § 13).

6. Dále je z tohoto stanoviska zřejmé, že elektronickými evidencemi, včetně digitálních kopií má disponovat Archiv, a ten má také provádět digitalizaci archiválií. (viz str. 2 odst. 4. Stanoviska). Z něho také plyne závěr: „**Postup, jímž byly zápisem ze dne 14. 2. 2008 předány elektronické evidence Ústavu, lze označit za odporující zákonu.**“.

7. Ústav digitalizuje archiválie z provenience Archivu na základě ustanovení § 4 písm. d) zákona o Ústavu, přestože toto ustanovení se týká pouze dokumentů, nikoliv archiválií. Na jiných místech zákona (např. § 13 odst. 1, písm. a) a b), nebo § 5 odst. 2)) jsou ovšem stanoveny povinnosti týkající se jak dokumentů, tak archiválií. Dle stanoviska AVK je nutné zákon o Ústavu vykládat tak, aby stejný pojem neměl v různých ustanoveních zákona jiný význam. Fakt, že digitalizaci archiválií místo Archivu provádí Ústav nad rámec zákonného zmocnění, způsobuje právní nejasnosti ve statutu elektronických kopií archiválií a zapříčiňuje organizačně-technické komplikace a rizika z hlediska ochrany archiválií.

III. ZAJIŠTĚNÍ NÁPRAVY

Rada Ústavu vědoma si své odpovědnosti vyplývající z kontrolní činnosti, jejíž provádění jí ukládá zákon o Ústavu – musí při zjištění nesprávného naplňování zákonů, především zákona o Ústavu konat. Při zvažování postupů pro zajištění nápravy tohoto nevyhovujícího stavu bylo nutno zvažovat také ekonomické a personální dopady eventuálních řešení. Nejefektivnějším řešením, které s sebou nenese žádné vícenáklady, je delimitace odboru informatiky a digitalizace (týká se 33 pracovníků = 30 tabulkových míst – údaj k 28. 10.2013) z Ústavu do Archivu s tím, že někteří pracovníci, zajišťující úkoly Ústavu, vyplývající ze zákona o Ústavu, budou z této delimitace vyňati a zůstanou v Ústavu v novém Oddělení informatiky a digitalizace spadajícím pod Ekonomický odbor (týká se 4 pracovníků – 4 tabulkových míst). Toto řešení navíc zajistí zaměstnancům Ústavu, kterých se bude delimitace týkat, že jejich pracovní podmínky zůstanou neměnné. (tj. k novému zaměstnavateli přecházejí se stejnými pracovními smlouvami, stejnými platovými podmínkami, ve stejných organizačních útvarech, a zůstávají také ve stejné budově a kancelářích).

Jak vyplývá z výše uvedeného Stanoviska, Rada přejímá funkci zřizovatele, a tudíž je sama způsobilá stanovit, že příslušné činnosti a útvary přecházejí z Ústavu na Archiv, pokud je tím naplňován zákon a není to s ním v rozporu. Proto je nezbytné, aby Rada schválila změnu

Organizačního řádu a současně z něho vyplývající přechod výkonu práv a povinností z pracovněprávních vztahů a další kroky dle následujícího harmonogramu:

IV. HARMONOGRAM

Nejzazší datum provedení

- 1) Schválit Návrh nového Organizačního řádu 29. 10. 2013
- 2) Uložit ředitelce realizovat Přípomínkové řízení k novému Organizačnímu řádu dle platného Řádu, kterým se stanoví pravidla pro přípravu a vyhlášení vnitřních předpisů v oboru působnosti Rady Ústavu do 27. 11. 2013
- 3) Schválit nový Organizační řád Radou Ústavu 27. 11. 2013
- 4) Uložit ředitelce Ústavu, aby v součinnosti s ředitelkou Archivu připravila změny dalších vnitřních předpisů a vzájemných smluvních ujednání souvisejících se změnou Organizačního řádu, zejména směrnice čj. USTR-688/2011 – o převodu dokumentů a archiválií do elektronické podoby a jejich ukládání, čj. UST-53/2011 – o provozu počítačové sítě, využívání informačního systému a organizačně-technické ochraně, Realizační smlouvu o využívání infrastruktury informačních a komunikačních technologií a o technickém a organizačním zabezpečení osobních údajů mezi Ústavem a Archivem ze dne 26. 4. 2011 a další. S novými vnitřními předpisy po připomínkovém řízení ředitelka seznámí Radu. do 28. 2. 2014
- 5) Uložit ředitelce Ústavu, aby v součinnosti s ředitelkou Archivu realizovala veškeré kroky vedoucí k delimitaci pracovníků odboru informatiky a digitalizace a v součinnosti s Ministerstvem financí zajistila řádnou delimitaci rozpočtových prostředků (zejména mzdových s příslušenstvím) v rámci kapitoly 355 tak, aby byl zajištěn plynulý výkon činnosti Ústavu i Archivu s tím, že hladiny mezd a platů zaměstnanců, jichž se delimitace/přechod práv a povinností z Ústavu na Archiv bude týkat, zůstanou při přechodu práv a povinností zachovány. 28. 2. resp. 1. 3. 2014
- 6) Uložit ředitelce Ústavu, aby v součinnosti s ředitelkou Archivu splnily obě organizační složky státu povinnost projednat organizační změny s odborovými organizacemi, popř. informovat odborové organizace o organizačních změnách dle zákoníku práce a platných kolektivních smluv. do 10. 1. 2014
- 7) Uložit ředitelce Ústavu zajistit v součinnosti s Archivem delimitaci majetku, dokumentů, archiválií a informačních systémů, s nimiž byl dosud příslušný hospodařit

Ústav jako organizační složka státu, na Archiv tak, aby byl zajištěn plynulý výkon činnosti obou organizačních složek státu. do 28. 2. 2014

- 8) Uložit ředitelce Ústavu zajistit veškerou další administrativu související s delimitací. do 28. 2. 2014

Zpracoval dne: 16. 10. 2013 Michael Pelíšek

Předkládá: Pavla Foglová